

Tilråkning til Miljødirektoratet

Verneplan for skog

Verneforslag for Kvelderønningen naturreservat i Larvik kommune

Rik edelløvskog i lisida i Kvelderønningen

Foto: Fylkesmannen i Vestfold og Telemark

Juli 2019

Innhold

1 Verneforslag	3
2 Lovgrunnlag	3
3 Vurdering i forhold til naturmangfoldlovens kapittel II.....	3
4 Verneverdier og verneformål	4
5 Saksbehandling.....	6
6 Endringer og presisering av verneforslaget etter høringen	6
7 Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser	6
8 Lokal og sentral høring	7
9 Innkomne uttalelser til kunngjøring og høring.....	7
10 Fylkesmannens vurdering av uttalelser til kunngjøring og høring.....	9
11 Fylkesmannens tilrådning	9
Vedlegg 1	10

1 Verneforslag

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark legger med dette fram forslag om vern av arealer på privat grunn i Larvik kommune. Åtte private grunneiere har tilbudt areal til frivillig vern som naturreservat.

Området som foreslås vernet er:
Kvelderøningen naturreservat, ca. 1026 dekar.

Berørte eiendommer:
Larvik kommune, gbnr. 2089/7, 2089/8, 2089/10, 2089/13, 2089/31, 2090/6, 2090/7, 2093/2, 2097/1 og 2097/3.

2 Lovgrunnlag

Området foreslås vernet som naturreservat i medhold av lov av 19. juni nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). I loven er det gitt hjemmel for opprettelse av ulike vernekategorier. Generelle mål for områdevern følger av naturmangfoldlovens § 33. Formålet med det enkelte verneområdet må beskrives konkret og knyttes opp mot vilkårene som gjelder for den aktuelle vernekategori. Naturreservat er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven.

Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i statsråd etter naturmangfoldlovens § 37, som lyder slik:

«Som naturreservat kan vernes områder som

- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,
- b) representerer en bestemt naturtype,
- c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,
- d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller
- e) har særskilt naturvitenskapelig verdi

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfoldet, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdetets skjøtsel.»

3 Vurdering i forhold til naturmangfoldlovens kapittel II

De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 skal legges til grunn ved utøvelse av offentlig myndighet. Fylkesmannen har gjort følgende vurderinger;

Kunnskapsgrunnlaget § 8

Området ble naturfaglig registrert høsten 2017, og i Asplan Viaks rapport av 2018 foreligger det god dokumentasjon av naturtyper og verneverdier i området, det er også lagt vekt på andre verneverdier i det aktuelle området. Det blir gjennomført skogtakst i sommer som grunnlag for avtale med skogeierne.

Føre- var- prinsippet § 9

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig i denne saken, slik at det er liten fare for at vernet vil ha ukjente konsekvenser for naturverdiene. Det er normalt lite behov for skjøtsel for å opprettholde verneverdiene i denne typen verneområder, men dette må vurderes fortløpende. Det ligger en grøftet myr inne i området, som bør vurderes restaurert.

Restriksjonene som innføres med vernevedtaket vil bidra til å bevare naturverdiene. Den bruken som tillates vil etter Fylkesmannens mening ha liten negativ innvirkning på disse.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Vernevedtak kan i enkelte tilfeller føre til økt bruk av området til naturopplevelse og undervisning, men vi mener at dette ikke vil ha vesentlig betydning så lenge vernet følges opp med nødvendig oppsyn og informasjon. Gjennom verneforskriften reguleres aktivitet i området slik at det ikke åpnes opp for tiltak som kan forringe verneformålet. Forskriften åpner kun for tiltak som normalt ikke vil gi negativ påvirkning på reservatet. Dette vil også følges opp med oppsyn og informasjon, samt vilkår i eventuelle dispensasjonsvedtak. Vi mener derfor at vernevedtaket ikke vil påvirke økosystemet og verneverdiene negativt.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Prinsippet vil bl.a. være relevant ved planlegging og gjennomføring av tiltak som vil kreve en dispensasjon fra forskriften, og vil da bli konkretisert som vilkår e.l. i Fylkesmannens vedtak. Nødvendige kostnader til forvaltning, oppsyn, informasjon og eventuell skjøtsel må bæres av staten.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Dette prinsippet omfatter også lokalisering og avgrensning av tiltak. Verneforslaget har en naturlig avgrensning på grunneiernes eiendom ved at åsen med lisode er med.

4 Verneverdier og verneformål

Verneverdier

Området har følgende spesielle kvaliteter:

Det er funn av flere rødlistearter i området, samt den rødlista naturtypen lågurt- eikeskog (VU). Tidligere er billefaunaen blitt kartlagt på utvalgte steder, og mest interessante funn i denne artsgruppen er fem trua billearter inkludert den sterkt trua (EN) hull-råtebille. Det er gjort få og spredte funn av sopp knyttet til dødved som de nær trua (NT) artene ruteskorpe, hvit vedkorallsopp og almekullsopp. Bakkelevende sopp er i begrensa grad undersøkt, men i rik edelløvsskog er potensialet for interessante arter nokså godt. Om lag 30 funn av barlind (VU) er gjort og funn av lavarten blomsterstry (VU) er også interessant. Den sterkt trua planta (EN) ertevikke ble funnet i øst, en art med begrensa utbredelse i landet. I tillegg er det registrert flere grove, gamle og delvis hule eiker i området.

Av de **generelle** manglene i skogvernet i Norge (Framstad 2017) dekker Kvelderønningen lavlandsskog og middels-høybonitets skog på en god måte.

Lokaliteten har relativt mye rik edelløvsskog, som er en av de **fylkesvise** manglene i skogvernet. Kvelderønningen vil også bidra til økning av andel vernet skog på produktiv mark i boreonemoral og sørboreal vegetasjonssone.

Ikke alt areal som er tilbudt er funnet verneverdig i den naturfaglige registreringen. Av de 1026 dekar som er tilbudt er ca. 600 dekar vurdert regionalt verneverdig. Dette arealet er i hovedsak den kartlagte naturtypen med rik edelløvsskog. Fylkesmannen har synfart det øvrige skogområdet sammen med Viken Skog, og gjort en vurdering av arealet som ikke er funnet verneverdig. Arealet består av gammel, naturlig forynget furuskog på lavere til middels bonitet, med noe middels-høyproduktiv eldre granskog og blandingsskog, samt noen partier med yngre lauv- og furuskog.

Mye av områdets verneverdi hviler på kvalitetene innenfor kjerneområdet/naturtypelokaliteten. Likevel anser vi det som positivt at området har forekomst av flere skogtyper som tilsammen gir grunnlag for et større biologisk mangfold. Fylkesmannen sitter på opplysninger om flere rødlistede fuglearter som holder til enten innenfor eller i nær tilknytning til området, bl.a. vepsevåk (NT), hønsehauk (NT) og fiskeørn (NT). Det er også en kjent storfugleik i området. Det ble under befaringen gjort funn av ruteskorpe (NT) og lungenever på eik i MiS- (Miljøregistrering i skog) området vest for Musevann.

I tillegg er det generelt mye spetter i dette området som svartspett, grønnspett og gråspett. Vende-hals og dvergspett er heller ikke uvanlig her. Tidligere holdt hvitryggspett til i Jordstøyp-området like ved, og det er mulig at arten fortsatt kan finnes i området.

Kvelderønningen vil inngå i et økologisk nettverk med de tidligere verna skogområdene Jordstøyp naturreservat og Røysa naturreservat, som i sum vil gi bedre muligheter for å sikre levedyktigheten til sjeldne og truede skogarter.

Etter Fylkesmannens vurdering tilfredsstiller området kravene som naturmangfoldlovens § 37 setter for områder som kan vernes som naturreservat.

Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område med rik edelløvsskog og gammel barskog i lavlandet, med de naturlig forekommende arter, naturtyper og økologiske prosesser. Lågurt-eikeskog er dominerende vegetasjonstype i lisen og grove, gamle og delvis hule eiker finnes spredt. Området har forekomster av truede og sjeldne arter.

Trusler mot verneverdiene

Skogsdrift vil være en trussel mot verneverdiene i området i dag. Ferdsløp og beiting anses ikke å være noen trussel i området i dag.

Planstatus

Arealet er avsatt til LNF- område i kommuneplanens arealdel.

5 Saksbehandling

Tilbud og registreringer

Fylkesmannen mottok fire tilbud om frivillig vern den 27.3.2018 og de andre noe senere. Det ble gjennomført naturfaglige registreringer på hele arealet i feltsesongen 2017. Rapport fra Asplan Viak forelå i mai 2018. Det blir gjennomført skogtakst i feltsesongen 2019, som grunnlag for beregning av erstatning.

Meldingsfasen

Fylkesmannen meldte oppstart av planarbeidet 4.4.2018 og det kom inn 4 merknader til kunngjøringen. Uttalelsene til kunngjøringen er oppsummert og kommentert i høringsbrevet, og tas også med i tilrådingen.

Høringsfasen

Verneforslaget ble sendt på høring den 10.4.2019 med uttalefrist 10.6.2019. Det ble foretatt en felles lokal og sentral høring. Ved fristens utløp var det kommet inn 2 uttalelser.

Videre saksgang

Ved frivillig vern blir verneavtale normalt inngått med grunneier *før* oppstart og høring av verneforslag. Slik avtale omfatter erstatningsbeløp, områdeavgrensning og forslag til vernebestemmelser. For å få en raskere gjennomføring av denne vernesaken, ble den sendt på høring før avtaler var inngått. Forslag til vernebestemmelser og vernekart er utarbeidet i samråd med grunneierne. Avtaler er foreløpig ikke inngått.

På bakgrunn av høringsforslaget og innkomne uttalelser sender Fylkesmannen sin tilråding til Miljødirektoratet. Direktoratet vurderer forslaget og sender sin tilråding til Klima- og miljødepartementet, som deretter forbereder saken og legger forslag om vernevedtak fram for Kongen i statsråd. Etter vedtak ved kongelig resolusjon vil erstatningen bli utbetalt i tråd med inngåtte avtaler. Fylkesmannen vil bekjentgjøre vedtaket og sørge for at naturreservatet blir merket og skiltet. Grensemerkingen blir normalt utført av Jordskifteretten. Statens naturoppsyn har ansvaret for annen merking.

6 Endringer og presisering av verneforslaget etter høringen

Vi har tatt inn beiting som et direkte unntak i forskriften under § 4, og ikke etter søknad i § 7. Det er i tråd med mal for forskrifter utarbeidet av Miljødirektoratet. Det betyr at det kun er oppsetting av gjerder for tilrettelegging for beiting som er et søknadspliktig tiltak, dersom det blir aktuelt å sette ut beitedyr i området.

7 Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser

Siden verneformålet er å bevare eldre naturskog i fri utvikling, er det lite trolig behov for skjøtsel i verneområdet, bortsett fra vurdering av behov for restaurering av myr. Eventuelle behov for forvaltningsplan og skjøtsel vil bli vurdert, og ved behov vil det bli søkt midler fra Miljødirektoratet og Statens naturoppsyn på vanlig måte.

Det vil bli utarbeidet og satt opp informasjonstavle om reservatet. I forskriften åpnes det for å gi dispensasjon for enkelte tiltak etter søknad. Slike saker behandles fortløpende av forvaltningsmyndigheten. Ut over dette kjenner ikke Fylkesmannen til oppgaver eller problemstillinger som vil kreve særlige ressurser økonomisk eller arbeidsmessig. Statens naturoppsyn har oppsynsansvar i alle verneområder, og vil organisere oppsyn i nye naturreservater etter vernevedtak.

8 Lokal og sentral høring

Verneforslaget ble sendt på lokal høring til grunneierne, Larvik kommune, Vestfold fylkeskommune, samt til følgende brukerorganisasjoner, regionale statlige etater, næringsinteresser og lokale interesseorganisasjoner, samt grunneier av hytte innenfor området:

NOF avd. Vestfold, Vestfold Fylkeskommune, Norges Jeger- og Fiskerforbund i Vestfold, Larvik og omegn turistforening, Larvik kommune, Norges Vassdrags- og energidirektorat Region Sør, Statens vegvesen- Region sør, Tønsberg soppforening v/Per Marstad, Naturvernforbundet i Vestfold, Vestfold Bonde- og småbrukarlag, Vestfold Bondelag, Forum for natur og friluftsliv og Karoline og Oddbjørn Gjermundrød.

Verneforslaget ble sendt på sentral høring til:

Bane NOR SF, Landbruksdirektoratet, Kommunenes sentralforbund, Forsvarsbygg, Kartverket, Stedsnavnstjenesten for Østlandet og Agderfylkene, Direktoratet for kulturminneforvaltning, Direktoratet for mineralforvaltning, Norges Geologiske Undersøkelser, AVINOR AS, Luftfartstilsynet, Vegdirektoratet, Norges vassdrags- og energidirektorat, Statkraft SF, Statnett SF, Norges Bondelag, Norsk Sau og Geit, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, NORSKOG, Norges Luftsportsforbund, Naturvernforbundet, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norsk Botanisk Forening, Norsk Orkideforening, Norsk Organisasjon for Terrengsykling, Norsk Ornitologisk Forening, Norsk Zoologisk Forening, WWF-Norge, Den Norske Turistforening, Friluftslivets fellesorganisasjon, Friluftsrådernes Landsforbund, Norges Idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité, Norges Orienteringsforbund, Norges Handikapforbund, NHO Reiseliv, Natur og Ungdom, Norges Miljøvernforbund, Norsk Biologforening, SABIMA, Norsk institutt for skog og landskap, Norsk institutt for naturforskning, Institutt for biovitenskap, Universitetet i Oslo, Universitets naturhistoriske museer og botanisk hage, NTNU, Fakultetet for naturvitenskap og teknologi, NTNU, Vitenskapsmuseet, NTNU, Ringve botaniske have, Universitetet for miljø- og biovitenskap, Norsk Industri, Skagerak energi og Norsk institutt for bioøkonomi.

9 Innkomne uttalelser til kunngjøring og høring

Til kunngjøringen:

BaneNor uttaler: *Området berører ikke jernbanens interesser og vi har derfor ingen merknader.*

Språkrådet uttaler: *Vi har ingen merknader til navneforslaget Kvelderøningen naturreservat. Skrivemåten er i samsvar med Sentralt stedsnavnregister (SSR).*

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) uttaler:

Ifølge kartdatabasen til Norges geologiske undersøkelse (NGU) er det ikke registrert viktige mineralske ressurser innenfor det planlagte verneområdet. Det er imidlertid registrert en liten viktig lokal ressurs av sand og grus ca. 200 meter øst for vernegrensen. Her er det også registrert 2 masseuttak, der det ene er i sporadisk drift mens det andre er nedlagt. Deler av ressursen er i dag bebyggt og DMF mener at området dermed ikke vil komme i konflikt med verneinteressene.

Ca. 600 meter fra verneområdet er det registreringer av nefelinsyenitt. Forekomsten ligger sør for vannet Skjærstjøen og vil ut fra den kunnskapen DMF har i dag ikke komme i konflikt med verneområdet. Dersom ny kunnskap i framtiden viser at det fins viktige forekomster av mineralske ressurser i verneområdet, må eventuelt uttak av disse forekomstene vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle ut fra den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48. Denne lyder: 'Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

DMF har ingen øvrige merknader til melding om oppstart av frivillig vern av skog i Kvelderøningen i Larvik kommune.

Forsvarsbygg uttaler: *Vi har ingen særskilte merknader utover at det generelle unntaket for militær operativ virksomhet og avgang og landing med Forsvarets luftfartøy bes tatt inn i verneforskriftene.*

Til høringen:

Larviks Botaniske forening v/Dagny Mandt uttaler: *Vi i Larvik Botaniske forening er veldig glade for at det blir oppretta naturreservat i det flotte området og at det vart såpass stort. Ein liten kommentar til teksten på side 6 i Verneplan - Kvelderøningen: under Verneinteresser står det "ertevikke ble funnet i øst". Det korrekte er at ertevikkelokaliteten ligg 4-500 meter aust for verneområdet, så ei anna formulering bør kanskje brukas.*

Om det området (eg har som finnar av ertevikka kalla det Grasås då det er litt uklart kva det heiter ved å sjå på Norgeskart) også vart verna ville vi sjølvsagt bli endå gladare! Det er mykje eldre lauvskog der med mange grove, gamle eiketrær - eit flott område - og det ville vera synd om det vart hogge. Fritzøe Skoger som eigar har "freda" mange åsar rundt omkring, men Grasås er ikkje med der - om det ikkje har skjedd dei siste par åra.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) uttaler: *Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har vurdert det forslåtte verneområdet med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, hydrologiske målestasjoner m.m. Vi viser til NVE Atlas som viser lokalisering for flere av våre interesseområder.*

En mindre del av foreslått verneområde grenser inntil 24 kV distribusjonslinje som eies av Skagerak Nett AS. Ut ifra kart går det ikke an å si om foreslått vernegrense ligger utenfor ryddebeltet. Av hensyn til drift og vedlikehold av linjen, bl.a. sikringshøgst, bør standardbestemmelser om nettanlegg i § 4, 6 og 7 inkluderes i forskriften. Til § 4 foreslår vi teksten «Drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet».

Vi ser at Skagerak Nett også fikk oppstartsmeldingen på høring, men kan ikke se at de har kommentert denne. NVE har generelt ikke kjennskap til nettselskapenes planer for distribusjonsnett. Vi forventer at Skagerak Nett vurderer om verneforslaget kommer i konflikt med deres planlagte eller eksisterende anlegg.

For øvrig kan vi ikke se at det er konflikter med noen av NVEs andre interesseområder.

10 Fylkesmannens vurdering av uttalelser til kunngjøring og høring

Forsvarsbyggs anbefalte bestemmelse er tidligere tatt inn i forskriften.

Larvik Botaniske forening v/ Dagny Mandt viser til funn av ertevikke (EN) i Grasåsen, og ikke innenfor foreslått vernegrense som omtalt i høringen. Til opplysning gjorde Asplan Viak tilsvarende funn innenfor foreslått reservatgrense i SØ under feltarbeidet i 2017 jf. rapport for naturfaglig registrering. Mandt etterspør også mulighet for vern av Grasåsen øst for Kvelderønningen, som eies av Treschow-Fritzøe. Fritzøe Skoger har på generelt grunnlag orientert Fylkesmannen om at de på nåværende tidspunkt ikke ønsker ytterligere vern av skog, da de allerede har satt av større arealer til dette formålet.

NVE viser til kraftlinjen som grenser inntil foreslått reservatgrense i SØ, og om det bør tas inn bestemmelser i forskriften for å ivareta Skagerak Netts interesser som eier. Forslaget til vernegrense er lagt utenfor ryddebeltet til kraftlinjen, og vi mener at Skagerak Netts interesser dermed bør være ivaretatt i forhold til drift og vedlikehold. Vi har ikke mottatt noen uttalelse fra Skagerak Nett i saken, og setter netteier som kopimottaker av tilrådommen, dersom de likevel skulle ha kommentarer til dette.

Øvrige uttalelser tas til etterretning.

11 Fylkesmannens tilrådning

Fylkesmannen tilrår at området blir vernet som naturreservat med verneforskrift og vernekart i samsvar med høringsforslaget, bortsett fra at beiting er satt under § 4 i forskriften.

Se vedlegg 1 og 2.

Vedlegg 1

Forslag til forskrift (med endringer i kursiv)

Forskrift om vern av Kvelderøningen naturreservat i Larvik kommune i Vestfold fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon ... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima – og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område med rik edelløvskog og gammel barskog i lavlandet, med de naturlig forekommende arter, naturtyper og økologiske prosesser. Lågurt-eikeskog er dominerende vegetasjonstype i lisisiden og grove, gamle og delvis hule eiker finnes spredt. Området har forekomster av truede og sjeldne arter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle disse.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr: 2089/7, 2089/8, 2089/10, 2089/13, 2089/31, 2090/6, 2090/7, 2093/2, 2097/1 og 2097/3 i Larvik kommune.

Naturreservatet dekker et areal på ca. 1026 dekar.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokkdatert Klima- og miljødepartementet..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Larvik kommune, hos Fylkesmannen i Vestfold og Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende.

d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) *Beiting*
- d) Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
- e) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- f) Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.
- g) Vedlikehold av eksisterende traktorveier og stier, samt andre anlegg og innretninger, i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- h) Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende traktorveier og stier er bruk av sykkel, hest og ridning forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, og med traktor og ATV på eksisterende traktorveier inntegnet på vernekartet.
- b) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- c) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Avgrenset bruk av naturreservatet til aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt.
- c) Oppsetting av gjerder for beiting.
- d) Utsetting av saltstein.
- e) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- f) Merking av eksisterende traktorveier og stier.
- g) Nødvendig motorferdsel for uttransport av felt elg og hjort med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 andre ledd a.
- h) Bruk av reservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.
- i) Nødvendig motorisert ferdsel i forbindelse med tiltak nevnt i § 4 g og § 7 c, d og e.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den naturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning og skjøtsel av naturreservatet.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Forslag til vernekart